WIKIPEDIA

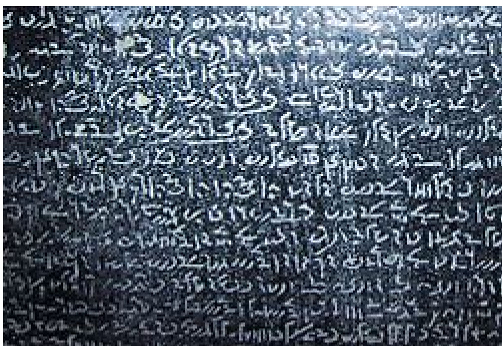
Kamen iz Rosette

Kamen iz Rosette, koji je omogućio dešifriranje pisma antičkog Egipta, otkriven je dana 15. srpnja 1799. pokraj gradića Rosette (danas Rašid), smještenog u delti Nila, oko 65 km od Aleksandrije.

Prilikom radova na rekonstrukciji stare tvrđave, koje su izvodili pripadnici Napoleonovog ekspedicionog korpusa (spremajući se za napad Britanskih i Turskih snaga) u tom području, kapetan Pierre Bouchard vidio je crnu bazaltnu ploču. Oštroumni francuski časnik zapazio je da ploča sadrži 3 sekcije, a svaka od njih bila je ispisana drugim pismom. On je brzo shvatio važnost svog otkrića i poslao je tu ploču u Kairo, gdje su bili učenjaci koje je Napoleon poveo sa svojom ekspedicijom. Oni su izradili prijepise tekstova koje su vidjeli na ploči i to je kasnije omogućilo prodiranje u tajne egipatskog pisma hijeroglifa. To je pismo mnogo stoljeća bilo tajna, mada se mnogo umova trudilo proniknuti u nju. Dvije godine kasnije, francuska vojska u Egiptu je poražena i predala se, a svi pronađeni antikviteti u posjedu Francuza (uključujući i kamen iz Rosette) morali su biti predani Britancima. Danas je originalni kamen iz Rosette u British Museumu u Londonu.

Važnost kamena

Sadržaj teksta na kamenu iz Rosette ima malen značaj, ali kamen je izuzetno važan jer je na vrhu ispisanih nekih 14 linija (redaka) hijeroglifa, u sredini je 32 linije demotskog pisma a na dnu 54 linije grčkog pisma. Premda su znanstvenici gotovo odmah po otkriću kamena preveli ispis na grčkom, ostalo nisu mogli razumjeti.

Dio kamena ispisan demotskom pismom

Međutim, godine 1808 briljantni mladi francuski znanstvenik i jezikoslovac Jean-François Champollion (u dobi od 18 godina!) započinje studirati natpise s kopije kamena iz Rosette i pismo antičkih Egipćana u naporu da dešifrira misteriozne hijeroglife. Dugo vremena nije bilo rezultata, a onda je daroviti momak pretpostavio da sva tri teksta (na tri različita pisma) govore o istom! Bila je to prava pomisao, a s obzirom da je grčki jezik bio dobro poznat, klupko se polako počelo odmotavati! Četrnaest godina kasnije (1822.) Champollion potvrđuje da su neki hijeroglifi bili fonogrami (fonetski ili zvučni), a drugi opet piktogrami (slikovni). U 1824. godini on objavljuje svoju znamenitu knjigu egipatskih hijeroglifa, u kojoj je ustvrdio osnovne temelje kompleksnog sistema hijeroglifskog pisanja.

Bilo je to otkriće - da egipatsko hijeroglifsko pismo primjenjuje kombinacije ideograma i fonetskih znakova - koje je omogućilo proboj u prijevod tog pisma! Konačno, ta sposobnost otvorila je vrata spoznaje kompletne povijesti drevnog Egipta i rađanje nove znanstvene discipline - egiptologije.

Izvori

Izvor: [1] (http://www.roberto-vuin.iz.hr/rosettastone.htm)